

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2009 rok

I. Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2009 rok określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podstawowymi celami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2009 rok jest :

1. Monitorowanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie gminy Września oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu;
2. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie tych, które aktualnie występują;
3. Zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego (przemoc, zaniedbanie);
4. Zmniejszenie udziału osób nietrzeźwych wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego;
5. Zmniejszenie naruszeń prawa na rynku alkoholowym;
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin;
7. Promowanie postaw społecznie ważnych dla zdrowia, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
8. Realizacja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami przez szeroko rozumianą działalność kulturalno – rekreacyjno – sportową;
9. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji zadań programu.
10. Edukacja publiczna o konsekwencjach nadużywania substancji uzależniających, promocja zdrowego stylu życia.

Działania związane z profilaktyką alkoholową zawarte w niniejszym Programie działaniami długofalowymi. Kontynuacja zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, warunkuje w dużym stopniu skuteczność realizacji podejmowanych działań. Zadania w tym zakresie wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki gminy, w szczególności poprzez tworzenie warunków sprzyjających ich realizacji oraz pozyskanie partnerów.

Ocena stanu problemów alkoholowych w gminie Września

Na skalę problemów alkoholowych w środowisku lokalnym istotny wpływ ma dostępność napojów alkoholowych. Jak pokazują badania liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca wpływa na wielkość spożycia napojów alkoholowych, a ta koreluje z umieralnością spowodowaną chorobami serca, nowotworami, śmiercią wynikłą bezpośrednio ze spożywania alkoholu.

Liczba mieszkańców gminy Września(stan na koniec października 2008r.) – 44.352 osób.

<i>Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Września</i>	<i>2006 r.</i>	<i>2007 r.</i>	<i>2008 r.</i>	<i>Limit liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych</i>
- do spożycia poza miejscem sprzedaży	124	127	117	170
- do spożycia w miejscu sprzedaży	66	61	64	120
Razem:	190	188	181	290
Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży	232	234	245	153

Skalę problemu pokazuje liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej (stan na koniec czerwca 2008r.). Ilość rodzin, korzystających z pomocy oraz ilość rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą w pierwszym półroczu wskazuje na fakt, iż do końca br ilość osób objętych pomocą może wzrosnąć.

<i>Pomoc Ośrodka Pomocy Społecznej</i>	<i>Ilość rodzin</i>		
	<i>2006 r.</i>	<i>2007 r.</i>	<i>2008 r.</i>
Ogółem liczba rodzin, którym udzielono pomocy	1453	1500	1269
w tym: rodziny z problemem alkoholowym	105	75	37

Ilość osób zgłaszających się po pomoc do Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie pokazuje, że ludzie chętnie korzystają z tej formy pomocy, obserwujemy wzrost świadomości wśród klientów Punktu, którzy coraz łatwiej mówią o swoich problemach i są gotowi do podejmowania działań prowadzących do poprawy ich sytuacji życiowej.

<i>Pomoc udzielona w Punkcie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</i>	<i>Liczba osób, które skorzystały z pomocy</i>		
	<i>2006 r.</i>	<i>2007 r.</i>	<i>2008 r. Stan od marca do października</i>
Psycholog	124	113	84
Prawnik	131	110	330
Razem:	398	309	414

Jak wynika z powyższych danych liczba osób korzystających z takiej formy pomocy znacznie podniosła się w stosunku do poprzedniego roku jeżeli chodzi o pomoc prawnika, a w przypadku pomocy psychologicznej utrzymuje się na podobnym poziomie. Przedstawione tutaj dane pochodzą z końca października 2008 roku należy więc przewidywać, że na koniec roku liczba ta podniesie się.

Wskaźnikiem problemów alkoholowych występujących w gminie Września jest liczba wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W 2008r. (stan na koniec października) do Komisji wpłynęło **49** wnioski. Wśród osób, które odpowiedziały na zaproszenie Komisji i zgłosiły się na rozmowy udało się zmotywować do podjęcia leczenia w Poradni Terapii Uzależnień i Współzależnienia Centrum „U” **13** osób. W stosunku do **5** osób sprawy skierowano do sądu.

Z danych Komendy Powiatowej Policji we Wrześni wynika, że w dalszym ciągu wiele przestępstw jest popełnianych pod wpływem alkoholu - do końca października 2008r. było ich 205 natomiast wykroczeń 139.

Jak widać z przedstawionych danych problemy związane z uzależnieniem od alkoholu

towarzyszą i będą trwale towarzyszyły zjawiskom społecznym.

II. Adresaci programu

Społeczność lokalna, w szczególności: dzieci i młodzież – sfera profilaktyki, osoby uzależnione i ich rodziny – sfera terapii.

III. Zadania i metody realizacji Programu.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, które będą realizowane poprzez:

- a) zajęcia i warsztaty terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych z terenu gminy Września prowadzone w specjalistycznych placówkach opieki zdrowotnej;
- b) realizację programów pomocowych/zajęć terapeutycznych dla młodzieży używającej napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych oraz ich rodziców;
- c) finansowanie usług konsultacyjnych certyfikowanego superwizora psychoterapii uzależnień w lecznictwie odwykowym;
- d) finansowanie udziału w konferencjach, profesjonalnych szkoleniach i kursach dla specjalistów i instruktorów terapii pracujących z uzależnionymi i współuzależnionymi, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz osób pomagających w zakresie pracy z osobami uzależnionymi;
- e) organizowanie i prowadzenie punktów konsultacyjnych w miejscowościach wiejskich;
- f) nawiązanie współpracy z podstawową opieką zdrowotną w zakresie stosowania metody wczesnego diagnozowania i krótkiej interwencji wobec osób nadużywających alkoholu;
- g) zakup literatury fachowej oraz niezbędnego sprzętu do wyposażenia pomieszczeń, w których prowadzona jest terapia;
- h) finansowanie modernizacji i remontów mających na celu poprawę warunków w bazie lokalowej, w której prowadzona jest terapia i zajęcia dla uzależnionych od alkoholu;
- i) rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o chorobie alkoholowej.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie realizowane poprzez:

- a) działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu,
 - rozmowy z osobą, co do której wpłynęło zgłoszenie w celu zmotywowania jej do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie informacji o grupach wsparcia,
 - skierowanie na badanie przez biegłego osoby, która nie zgadza się dobrowolnie poddać leczeniu,
 - przeprowadzenie stosownej procedury dotyczącej zastosowania wobec osoby uzależnionej zobowiązania przez sąd do podjęcia leczenia odwykowego;
- b) finansowanie sporządzania opinii przez biegłego orzekającego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- c) dofinansowanie specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób współuzależnionych oraz ofiar przemocy domowej;
- d) realizację programów wspierających dla członków rodzin z problemem alkoholowym, osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- e) nawiązanie współpracy z placówkami podstawowej opieki zdrowotnej (zorganizowanie szkoleń w zakresie metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji oraz zapobiegania szkodom zdrowotnym powstałym w wyniku ryzykownego i szkodliwego używania alkoholu m. in. przez kobiety ciężarne (FAS));
- f) dofinansowanie działalności Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - pomoc psychologiczna, prawna, pedagogiczna;
- g) wspomaganie grup wsparcia dla ofiar przemocy, osób współuzależnionych;
- h) realizację warsztatów umiejętności rodzicielskich, które będą przygotowywały rodziców

do wychowania dzieci bez przemocy, wskażą jak radzić sobie z własną frustracją, kłopotami i trudnościami życia codziennego;

- i) finansowanie telefonu zaufania dla osób dotkniętych problemem nadużywania alkoholu, doznających przemocy;
- j) prowadzenie świetlic środowiskowych (z zajęciami opiekuńczo – wychowawczymi oraz w miarę potrzeb zajęciami socjoterapeutycznymi) świadczących pomoc dzieciom z rodzin z problemami – finansowanie bieżącej działalności, wynagrodzeń zatrudnionych pracowników, doposażenie w artykuły papiernicze, pomoce i sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć;
- k) finansowanie modernizacji i remontów mających na celu poprawę warunków w bazie lokalowej, w której są lub będą prowadzone zajęcia z dziećmi;
- l) finansowanie obozów/koloni oraz innych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży;
- m) organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym dla pedagogów, nauczycieli, wychowawców świetlic;
- n) zabieganie o zwiększenie skuteczności ochrony prawno – administracyjnej wobec osób doznających przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny;
- o) rozwijanie gminnego systemu wsparcia dla rodzin dotkniętych problemem uzależnienia i przemocy poprzez lepszą współpracę oraz przepływ informacji pomiędzy instytucjami, służbami i organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną, materialną, medyczną, prawną i psychologiczną;
- p) wspieranie działań zgodnych z procedurą interwencji wobec przemocy domowej pod nazwą “Niebieskie Karty” (Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych);
- q) organizowanie i finansowanie szkoleń i konferencji dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych i problemu przemocy, rozwijanie współpracy służb i instytucji zajmujących się tymi problemami.

3. *Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, z możliwością dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, realizowane poprzez:*

- a) realizację programów profilaktyczno – wychowawczych w szkołach i świetlicach;
- b) włączenie zagadnień wychowania w trzeźwości i życia w środowisku uczniowskim bez przemocy do programów pracy wychowawczej w szkołach,
- c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży w ramach świetlic środowiskowych;
- d) prowadzenie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych z elementami informacyjno – edukacyjnymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
- e) prowadzenie oraz wspomaganie prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych z programem informacyjno – edukacyjnym, dostosowanym do wieku odbiorców i włączającym w swe oddziaływanie osoby dorosłe;
- f) inicjowanie, wspieranie akcji mających na celu organizację wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży poza rodzinnym środowiskiem często skażonym uzależnieniami (biwaki, kolonie z elementami profilaktyki, zajęcia opiekuńczo – wychowawcze w miejscu zamieszkania i inne formy wypoczynku pozwalające na kształtowanie prawidłowych postaw osobowościowych);
- g) finansowanie szkoleń w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli i pedagogów oraz grup zawodowych, które z racji wykonywanych obowiązków służbowych podejmują działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

- h) promocję i wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, skierowanych do dzieci i młodzieży polegających na organizowaniu imprez i zajęć o charakterze kulturalnym, turystyczno – krajoznawczym, rekreacyjnym i sportowym;
- i) realizację lokalnych imprez, przedstawień, konkursów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia bez używek;
- j) realizację środowiskowych działań na rzecz ograniczania spożycia alkoholu w szczególności przez osoby nieletnie, w tym na rzecz egzekwowania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim;
- k) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych;
- l) realizacja i wspieranie działań podejmowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Demoralizacji i Przystępczości Nieletnich na terenie gminy Września;
- m) realizację programów edukacyjnych i interwencyjnych mających na celu zmniejszenie liczby nietrzeźwych użytkowników dróg (współpraca z Policją i Strażą Miejską w celu zwiększenia liczby kontroli kierowców pod względem trzeźwości, zakup alkomatu, testów narkotykowych, liczników trzeźwości);
- n) współpraca z ośrodkami szkolenia kierowców w zakresie włączenia do programu szkolenia problematyki alkoholowej;
- o) inicjowanie działań na rzecz częstszego podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej w sytuacjach spożywania alkoholu w miejscach publicznych.
- p) tworzenie możliwości dodatkowych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i patologią społeczną poprzez zakup sprzętu sportowego, zakup sprzętu służącego do wyposażenia terenów rekreacyjnych, sal sportowych, boisk i placów zabaw, finansowanie i dofinansowanie organizacji i modernizacji miejsc uprawiania sportu i rekreacji;
- q) utrzymanie, doposażenie w niezbędny sprzęt bazy lokalowej, w której odbywa się realizacja zadań wynikających z gminnego programu, dokonanie remontu pomieszczeń, dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych;
- r) zakup materiałów: dydaktycznych, edukacyjnych, promocyjnych, profilaktycznych, literatury fachowej, kaset szkoleniowych, prenumerata prasy fachowej;
- s) prowadzenie edukacji publicznej poprzez rozpowszechnienie ulotek, broszur, współpracę z mediami;
- t) współdziałanie w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;
- u) organizowanie badań, sondaży opinii publicznej, sporządzanie lokalnych diagnoz pozwalających ocenić aktualny stan problemów alkoholowych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, realizowane poprzez:

- a) budowanie systemu współpracy, wymianę doświadczeń i informacji;
- b) wspieranie instytucji realizujących działania profilaktyczno – terapeutyczne w zakresie wychowywania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi;
- c) finansowanie wynagrodzenia gospodarza Klubu Abstynenta “Jantar”;
- d) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób podejmujących pracę z osobami uzależnionymi od alkoholu i współuzależnionymi;
- e) dofinansowanie kosztów wyjazdów na spotkania i imprezy trzeźwościowe,
- f) wspomaganie działalności organizacji młodzieżowych i sportowych, promujących zdrowy styl życia i abstynencję;
- g) wspomaganie świetlic środowiskowych realizujących zadania związane z profilaktyką alkoholową;
- h) współpracę i wspieranie ruchów samopomocowych;
- i) udzielanie dotacji celowej jednostkom spoza sektora finansów publicznych;

j) zakup usług od podmiotów prawnych i fizycznych

5. *Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, podjęcie działań kontrolnych i interwencyjnych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.*

6. *Wspomaganie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej, realizowane poprzez:*

- a) wspomaganie Centrum Integracji Społecznej utworzonego np. w sąsiednich gminach, w zakresie w jakim uczestniczą w nim osoby uzależnione będące mieszkańcami naszej gminy,
- b) wspomaganie działalności Klubu Integracji Społecznej jeśli powstanie na terenie gminy Września.

IV. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołuje Burmistrz Miasta i zatwierdza regulamin jej działania zarządzeniem.
2. Za wykonywanie zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 20 % minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2009 r. za udział w każdym posiedzeniu Komisji.
3. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 2 wypłacane jest miesięcznie zgodnie z wykazem obecności na posiedzeniach Komisji.
4. Za nieobecność na posiedzeniu Komisji wynagrodzenie nie przysługuje.
5. Członkom Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu wyjazdów na szkolenia lub wyjazdów poza teren gminy związanych z zadaniami realizowanymi przez Komisję na zasadach obowiązujących – przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, przy czym udział w szkoleniach i wyjazdach nie uważa się za wykonywanie zadań w rozumieniu pkt.2.

V. Warunki realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2009 r.

1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2009 r. jest Urząd Miasta i Gminy Września.
2. Koordynację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi Pełnomocnik ds Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. W realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz jednostki organizacyjne gminy, instytucje, stowarzyszenia oraz inne podmioty mogące wykonywać zadania Programu.
4. Środki finansowe na realizację zadań określone zostaną przez Radę Miejską w uchwale w sprawie budżetu na 2009 rok, środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a także dotacji, darowizn i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych.
5. Decyzje dotyczące wydatków przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań zawartych

w programie, po uzyskaniu opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje Burmistrz Miasta i Gminy Wrześni poprzez akceptację preliminarza wydatków.

6. Rada Miejska otrzymuje sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2009 r. do końca pierwszego kwartału roku następnego.

Przewodnicząca Rady Miejskiej we Wrześni
/-/ Bożena Nowacka